

BRANDSÄKERHETEN i hemmet

Innehållsförteckning

En brandsäker vardag i varje hem	3
Primärläckningsutrustning och användning av sådan	4
Ett säkert och snyggt hem	5
Brandsäkerheten i köket	6
Grillning – gasol- och kolgrillar och vedeldade grillar	7
Elapparater och batterier	8
Säker användning av bastu	9
Eldstäder och sotning.....	10
Håll trappuppgångarna fria från saker.....	11
Ljus, värmeljus och marschaller	12
Om det börjar brinna.....	13
Lär ut och öva säkerhetsfärdighetermed barn.....	14
Förbered dig för olika störningar och kriser	15
I Finland har man alltid förberett sig också för befolkningskydd.....	16

En brandsäker vardag i varje hem

Ett säkert hem är viktigt för oss alla. Känn till grunderna i brandsäkerhet och förbered dig även på olycksituationer - så här skapar du sinnesfrid för dig och din familj.

Det här är en guide för brandsäkerhet i hemmet. Guiden har producerats i samverkan mellan räddningsverken i Nyland. Bekanta dig med anvisningarna tillsammans med dina närstående.

Förebygg bränder:

- Se till att det finns ett tillräckligt antal fungerande brandvarnare i ditt hem. Håll dem i skick genom att testa dem regelbundet. Från och med 2026 ansvarar husbolagen för att det finns ett tillräckligt antal brandvarnare i bostäderna.
- Känn till utrymningsvägarna. Håll förbindelsevägarna till exempel ut från tamburen tillgängliga.
- Håll primärsläckningsutrustning lätt till hands och lär dig att använda den.
- Lämna inte ljus eller brasor brinnande utan övervakning.
- Använd endast felfria elapparater.
- När du lagar mat, var på plats och övervaka situationen.
- Rök inte inomhus.

Om en brand uppstår:

- Försök släcka den med primärsläckningsutrustningen, men äventyra inte din egen säkerhet.
- Rädda de som befinner sig i bostaden.
- Stäng dörrar och fönster, avlägsna dig sedan från bostaden.
- Ring nödnumret 112 och följ anvisningarna som du får.
- Förflytta dig ut till en säker plats och säkra att brandkåren kan komma till brandplatsen.
- Se till att räddningsfordonen kan använda fastighetens eller husbolagets räddningsväg.

Om du har frågor om brandsäkerheten, kontakta den jourhavande brandinspektören. Kontaktuppgifterna finns på webbplatsen för räddningsverken i vårt område: www.pelastustoimi.fi/sv

Säker vardag!

Räddningsverken i Helsingfors, Östra Nyland, Mellersta Nyland och Västra Nyland

Primärsläckningsutrustning och användning av sådan

Kunskaper i primärsläckning är en viktig medborgarkunskap, med hjälp av vilken du kan stoppa en begynnande brand och förebygga större materiella skador, till och med förstörelsen av ditt hem.

Om en begynnande brand uppstår i ditt hem, försök alltid första att släcka den med primärsläckningsutrustning. Om det inte är möjligt, stäng dörrar och fönster, avlägsna dig snabbt och ring 112.

Den viktigaste primärsläckningsutrustningen består av en släckningsfilt och en handbrandsläckare. Även en vattenspann och en trädgårdsslang kan i vissa situationer lämpa sig för släckning av en begynnande brand.

Släckningsfiltar hittar du i större matbutiker och handbrandsläckare bland annat i järnhandlar.

Ett säkert och snyggt hem

Stora mängder saker och kaos är en brandrisk. Städa regelbundet och gör dig av med onödiga saker.

- Rengör damm som samlats på elapparater och hushållsmaskiner regelbundet.
En dammig apparat kan bli överhettad och orsaka en brand.
- Håll förbindelsevägarna ut ur hemmet lediga och ta bort onödig bråte från dem. Ladda inte till exempel en elektrisk scooter eller cykel i tamburen. Säkra att du kan öppna ytterdörren utan nyckel. Se till att fönstren och dörrarna kan öppnas och att det är lätt att komma fram till dem.
- Håll balkongen i ordning och gör dig av med onödig bråte.
- Förvara sakerna i förrådet på platser som avses för dem - inte i korridorerna.
- Lagra inte brännved eller annat antändbart material intill byggnadens väggar.

Brandsäkerheten i köket

Köket är den vanligaste startplatsen för bränder i hemmet. Så kan du förbättra brandsäkerheten i köket:

Spis och ugn

- Tillaga maten så att du är på plats hela tiden.
- Stäng spisen efter du använt den.
- Rengör filtret i spisfläkten regelbundet.
- Förvara ingenting på spisen eller i ugnen och håll spisens omgivning i ordning.

Brandvarnare

- Vanligen rekommenderas det att man inte installerar en brandvarnare i köket eftersom ångorna från matlagningen kan orsaka onödiga larm. Kom ihåg att en brandvarnare är viktig i andra rum i hemmet.

Hushållsmaskiner

- Rengör bakom kylskåpet och frysen genom att dammsuga minst en gång om året.
- Kontrollera skicket på elapparater. Använd inte defekta apparater.
- Använd diskmaskin eller andra hushållsmaskiner under uppsyn. Var på plats.

FETTBRAND

Om olja börjar brinna i en kastrull, släck den genom att kväva elden med en släckningsfilt eller kastrullens lock.

Släck aldrig en fettbrand med vatten – vattnet kan sprida branden ytterligare.

BRANDSLÄCKNINGSTRUSTNING

Se till att du har åtminstone en släckningsfilt som är lättillgänglig i ditt kök. Underhåll handbrandsläckaren regelbundet.

Grillning – gasol- och kolgrillar och vedeldade grillar

När du använder olika typer av grillar, se alltid till att du har primärsläckningsutrustning i närheten.

Beakta även eventuella varningar för terrängbrand - du hittar varningarna till exempel på Meteorologiska institutets webbplats (sv.ilmatieteenlaitos.fi). När varning för terrängbrand gäller får man inte göra upp öppen eld eller använda till exempel en engångsgrill.

Gasolgrill

- Kontrollera på våren att grillen, gasolslangen och gasolflaskan är i skick. Gasolslangens datumstämpel anger produktionsåret.
- Böj slangen och kontrollera att den inte har sprickor. Byt ut slangen om den är söndrig.
- Luta dig inte över gasolbrännaren när du tändar grillen.
- Stäng alltid flaskventilen efter användningen.
- Rengör fettresterna från grillen.

Kolgrillar och vedeldade grillar

- Placera grillen på ett brandsäkert underlag, tillräckligt långt från omgivande material.
- Spruta inte tändvätska på glödande kol.
- Flytta askan till ett kärl av metall med lock. Placera kärlet på ett brandsäkert underlag. Det kan ta flera dagar innan askan har kallnat.
- Förvara inte brännved längs med byggnadernas väggar.

Elapparater och batterier

Majoriteten av bränderna som orsakas av elapparater beror på felaktiga apparater, slarvighet eller oförsiktighet.

Säkra att

- elapparaterna i ditt hem är felfria och rena
- eluttag, belysningsströmbrytare och kablar som hör till dem sitter fast och är rena.

Att ladda batterier

Ladda elapparater (t.ex. mobiltelefoner, surfplattor, datorer, eltandborstar, cyklar och scootrar) på ett säkert sätt:

- Använd alltid apparaternas egna laddare när du laddar.
- Håll ett öga på laddningen, ladda när du är vaken. Lämna inte apparaten på laddning över natten.
- Undvik överladdning, det ökar risken för batteribrand.
- Förvara och ladda batterierna i ett öppet rum med en fungerande brandvarnare.
- Ta laddningsströmmen direkt ur eluttaget.
- Ta loss laddningskabeln från eluttaget när apparaten har laddats.
- Förvara inte batterier i bostadens utrymningsvägar, såsom i tamburen.
- För gamla och trasiga batterier till ändamålsenliga återvinningspunkter.

Batteribrand – gör så här

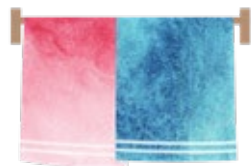
Att släcka batteribränder kan vara besvärligt. Batteriet kan brinna "explosionsartat" och dess rökgaser är giftiga. Det bästa sättet att släcka en batteribrand är att kyla ner batteriet. Gör så här:

- Ta loss batteriet från uttaget, om det är möjligt.
- Om möjligt, flytta batteriet till en säker plats där det kan kallna, till exempel med hjälp av en grythandske eller släckningsfilt.
- Försök att kyla ner batteriet. Till exempel en mobiltelefon kan du sänka i en vattenspann med kallt vatten.
- Rökgaserna från ett brinnande batteri är mycket giftiga - undvik att andas in av röken.

Ett släckt batteri kan börja brinna på nytt. Säkra att batteriet är på en plats där en eventuell ny brand inte kan sprida sig. Avlägsna dig från bostaden, stäng dörren och ring 112.

Säker användning av bastu

I Finland inträffar årligen cirka 400 bränder som startar i en bastu. Ofta beror det på att bastun har använts på fel sätt.

Använd din bastu på ett säkert sätt

- När du börjar värma upp bastun, kontrollera att ingenting ligger på bastuugnen.
- Övervaka uppvärmningen av en elbastu i hemmet. Lämna inte bastun på när du lämnar bostaden.
- Ta loss säkringen om bastuugnen är oanvänd under en längre tid.
- Torka kläder och tvätt utanför bastun.
- Håll bastulavarna tomma och förvara saker på andra ställen än i bastun.
- Kom ihåg att kontrollera bastuaggregatets skick regelbundet. Byt eller lägg till stenar vid behov.

Om du har en vedeldad bastu

- Säkra att spjällen är öppna när du börjar elda. Stäng spjällen först när elden har slocknat helt och hållet och glödbädden inte längre glöder.
- Säkra att gnistor inte flyger ut ur luckan när du värmer upp bastun.
- Se till att beställa sotning regelbundet. I bostäder som används året runt eller i fritidsbostäder som används kontinuerligt ska eldstäderna sotas årligen.
- Skaffa en kolmonoxidvarnare till din bostad.

Eldstäder och sotning

Håll eldstäderna i ditt hem eller din fritidsbostad i gott skick och använd dem säkert. Kolmonoxidvarnare rekommenderas i bostäder med eldstäder.

- Bränn endast torr ved i eldstaden - inte skräp, till exempel mjölkförpackningar eller annat avfall.
- Använd eldstaden enligt anvisningarna, bränn rätt mängd ved åt gången.
- Tänd vedsatsen uppifrån. Elda med bra drag, då brinner trä renare.

Sotning

Att regelbundet sota eldstäder och skorstenar är en del av byggnadens brandsäkerhet. Sotaren bör ha yrkeskompetens. Beställ sotning från ett företag som har specialiserat sig på det.

Byggnader i stadigvarande bostadsbruk:

- Eldstäder och rökgångar bör sotas årligen.

Fritidsbostäder (t.ex. sommarstugor)

- Eldstäder bör sotas minst med tre års mellanrum. Eldstäder som används ofta kan behöva sotas även oftare, till och med en gång om året.

Förvara askan på rätt sätt

Var omsorgsfull när du hanterar aska. I askan kan det finnas små glödande partiklar i flera dagar.

- Kyl ner och släck askan genom att vattna den.
- Lägg askan i ett metallkärl med lock. Förvara metallkärlet utomhus på ett brandsäkert underlag – inte till exempel på en terrass i trä.

Håll trappuppgångarna fria från saker

Räddningsslagen förbjuder förvaring av föremål i trappuppgångar och i gångar på vindar, i källare eller i lagerutrymmen. Varför?

- Vid en eldsvåda är trappuppgången flervåningshusens huvudsakliga och oftast säkraste utrymningsväg. Föremål som barnvagnar, rollatorer och dörrmattor hindrar utrymningen och räddningsverksamheten.
- Överflödiga föremål fattar eld i trapphuset bildar de en stor mängd giftig rök, vilken snabbt fyller trapphuset.

Om du tvingas fly från en brinnande lägenhet till trapphuset, stäng dörren till din bostad.

Vad göra om det ryker i trapphuset i ett flervåningshus?

Flervåningshusen är byggda så att eld eller rök inte lätt kan sprida sig från en bostad till en annan. Gör så här:

- Stanna inne i bostaden och håll dörren stängd, det är livsfarligt att andas in rök.
- ring 112, berätta vilken bostad du ringer ifrån.
- täta ytterdörren och brevluckans springor till exempel med en fuktig handduk.
- Om det kommer in rök i bostaden, undvik att andas in av röken. Håll dig låg: kryp eller kräla till balkongen eller ett öppet fönster.
- fånga räddarnas uppmärksamhet genom att skrika, vifta med händerna eller blinka med en ficklampa.
- Vänta på hjälp.

Ljus, värmeljus och marschaller

Under den mörka årstiden ger ljus, värmeljus och marschaller både ljus och stämning.

Marschaller och lyktor

- Bränn inte marschaller på terrassen, verandan eller balkongen.
- Ställ marschallerna i ett stadigt kärl, på ett brandsäkert underlag och på tillräckligt långt avstånd från byggnaden. Användning av stockfacklor rekommenderas inte alls i tätorter på små gårdar. Deras avstånd från byggnader bör vara minst 5–10 meter.
- Håll barn och husdjur borta från marschaller och lyktor.
- Använd inte marschaller eller lyktor om det blåser eller regnar kraftigt. Vinden kan välta kärlet och en regnskur kan orsaka risk för stänk.
- Släck marschaller och lyktor genom att kväva dem om du avlägsnar dig.
- Se till att primärsläckningsutrustningen (t.ex. släckningsfilt och handbrandsläckare) är lättillgänglig.

Kom ihåg dessa

Ljus och värmeljus

- Använd endast brandsäkra underlag för ljus och värmeljus. Säkra att det inte finns gardiner, inredningstextilier eller andra lättantändliga föremål i närheten.
- Lämna tillräckligt med utrymme mellan ljus och värmeljus. Om värmeljus placerade för nära varandra kan de tända en gemensam låga och orsaka en brand.
- Håll ljus och värmeljus utom räckhåll för barn och husdjur.

Om det börjar brinna

Om en brand bryter ut, agera snabbt och bestämt.

Håll de viktigaste sakerna såsom nycklar, telefon och plånbok alltid inom räckhåll, så att de är lätta att plocka med sig.

- Försök att släcka branden med en släckningsfilt eller en handbrandsläckare, om möjligt. Med effektiv primärsläckning kan du förhindra att branden sprider sig och åstadkommer större skador.

Värna om din egen säkerhet: Om försök inte släcka branden om den sprider sig okontrollerat. Avlägsna dig genast och hjälp andra i bostaden att komma ut.

- Rör dig genom att krypa eller kräla, eftersom rök och värme stiger uppåt.
- När du lämnar bostaden, stäng dörrar och fönster.
- I ett flervåningshus, använd trapporna när du tar dig ut. Avlägsna dig ända ut på gården.
- Ring nödnumret 112 från en säker plats på gården.
- Vägled brandkåren till platsen.

Lär ut och öva säkerhetsfärdigheter med barn

Säkerhetsfärdigheterna lär vi oss redan som barn. Det är bra att öva och repetera dem.

Så här ser du till bostadens brandsäkerhet när barn eller unga bor i hemmet:

- Säkra att det finns två säkra utrymningsvägar i hemmet. Se till att alla familjemedlemmar känner till utrymningsvägarna i händelse av en brand. Träna vägarna tillsammans.
- Skaffa primärsläckningsutrustning, det vill säga en släckningsfilt och en handbrandsläckare. Lär barn och unga att använda dem. Placera brandsläckningsutrustningen på en plats där den är lätt att hitta och ta i bruk.
- Se till att tändstickor eller andra tändmedel är utom räckhåll för barn.
- Tänd ljus, värmeljus och lyktor endast under uppsikt, när det finns vuxna hemma.

Ladda ner appen 112 Suomi på varje familjemedlems telefon och lär dem hur man använder den i nödsituationer.

Förbered dig för olika störningar och kriser

När något exceptionellt händer ser myndigheterna och andra ansvariga till att situationen sköts.

Var och ens egen beredskap och handlingar har dock betydelse för hur väl man klarar sig i situationen.

Situationer som kräver beredskap är exempelvis:

- El- och vattenavbrott
- Störningar i internet- eller telefonförbindelser
- Naturfenomen, såsom stormar eller översvämningar
- Spridning av farliga ämnen
- Långvariga kriser, som pandemier och militära konflikter

Du är förberedd när du har

- **reservförråd**, dvs. mat, vatten och nödvändiga förnödenheter för minst 3 dygn
- **kunskaper och färdigheter** att agera, när du hamnar i en avvikande situation
- **funktionsförmåga** fysiskt och psykiskt
- **samhörighet**, dvs. kontakt till andra och förmåga att hjälpa

Du klarar dig i många situationer när du gör så här:

- Håll dig lugn.
- Överväg situationen, vilka handlingsanvisningar du vet att hör till den och hur situationen påverkar dig, dina närstående och människorna i närområdet.
- Håll dig underrättad om myndigheternas kommunikation och följ anvisningarna.
- Gör en förteckning över de viktigaste sakerna att göra i situationen och gå till verket.
- Hjälp andra efter din förmåga och be om hjälp när du behöver det.
- Om du behöver akut hjälp, ring nödnumret 112.

Läs mer om beredskap

suomi.fi/guider/beredskap | pelastustoimi.fi/sv/raddningsvasendet/beredskap

I Finland har man alltid förberett sig också för befolkningskydd

Befolkningskydd är humanitär verksamhet för att skydda civilperson och säkerställa samhällets funktionsduglighet i en krigssituation. I en befolkningskyddssituation ger myndigheterna information och anvisningar.

Räddningsmyndigheternas befolkningskyddsuppgifter består av varnande av befolkningen, evakuering, skyddande i skyddsrummen samt släcknings- och räddningsverksamhet.

Privata skyddsrum i fastigheter samt allmänna skyddsrum i städer ställs i ordning och man söker skydd i dem på uppmaning av räddningsmyndigheten. Skyddsrum skyddar mot bland annat explosioner, byggnader som kollapsar och farliga ämnen. Skyddsrummets märke är en blå liksidig triangel på en orange bakgrund.

Man strävar efter att fortsätta leva så normalt som möjligt även under krigsförhållanden och evakuering är inte nödvändig om människorna i området kan skyddas genom andra åtgärder. Myndigheterna informerar och ger anvisningar om det blir nödvändigt att lämna området.

Mer detaljerad information om skyddsrummen och hur du skyddar dig i ditt bostadsområde hittar du på det lokala räddningsverkets webbplats på pelastustoimi.fi

